

PIRMĀS INSTANCES TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)
2006. gada 12. decembrī *

Lieta T-373/94

R. W. Werners, dzīvojošs Mepelā [*Meppel*] (Nīderlande), ko sākotnēji pārstāvēja H. Bronkhorsts [*H. Bronkhorst*] un E. Peinakers Hordeiks [*E. Pijnacker Hordijk*], advokāti, pēc tam Peinakers Hordeiks,

prasītājs,

pret

Eiropas Savienības Padomi, ko sākotnēji pārstāvēja A. Brautigams [*A. Brautigam*] un A. M. Kolerta [*A.-M. Colaert*], pārstāvji, pēc tam A. M. Kolerta,

un

Eiropas Kopienu Komisiju, ko sākotnēji pārstāvēja T. van Reins [*T. van Rijn*], pārstāvis, kam palīdzēja H. J. Rabe [*H.-J. Rabe*], advokāts, pēc tam — T. van Reins,

atbildētājas,

* Tiesvedības valoda — holandiešu.

par prasību par zaudējumu atlīdzību saskaņā ar EK līguma 178. pantu (jaunajā redakcijā — EKL 235. pants) un 215. panta otro daļu (jaunajā redakcijā — EKL 288. panta otrā daļa) saistībā ar zaudējumiem, ko šķietami cietis prasītājs tādēļ, ka tam bijis liegts pārdot pienu saskaņā ar Padomes 1984. gada 31. marta Regulu (EEK) Nr. 857/84, ar ko nosaka vispārīgus noteikumus Regulas (EEK) Nr. 804/68 5.c pantā norādīto nodevu piemērošanai piena un piena produktu nozarē (OV L 90, 13. lpp.), ko papildina Komisijas 1984. gada 16. maija Regula (EEK) Nr. 1371/84, ar kuru noteikti sīki izstrādāti noteikumi Regulas Nr. 804/68 5.c pantā paredzētās papildu nodevas piemērošanai (OV L 132, 11. lpp.).

EIROPAS KOPIENU
PIRMĀS INSTANCES TIESA
(piektā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs M. Vilars [*M. Vilaras*], tiesneses M. E. Martinša Ribeiru [*E. Martins Ribeiro*] un K. Jirimēe [*K. Jürimäe*], sekretārs J. Plingerss [*J. Plingers*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un pēc tiesas sēdes 2006. gada 6. aprīlī,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

Atbilstošās tiesību normas

- 1 Padomes 1977. gada 17. maija Regula (EEK) Nr. 1078/77, ar ko ievieš piemaksprēmiju sistēmu par piena un piena produktu nepārdošanu un piena govju

ganāmpulku pārveidošanu (OV L 131, 1. lpp.), paredzēja izmaksāt nepārdošanas piemaksprēmiju vai pārveidošanas piemaksprēmiju ražotājiem, kas apņemas nepārdot pienu vai piena produktus piecu gadu nepārdošanas periodā vai nepārdot pienu vai piena produktus un pārveidot savus piena govju ganāmpulkus tā, lai ražotu gaļu četru gadu pārveidošanas periodā.

- 2 Piena ražotāji, kas bija uzņēmušies saistības saskaņā ar Regulu Nr. 1078/77, parasti tika dēvēti par "SLOM ražotājiem", jo šāds saīsinājums bija cēlies no nīderlandiešu izteiciena "slachten en omschakelen" (nokaut un pārveidot), kas raksturoja viņu pienākumus atbilstoši nepārdošanas vai pārveidošanas sistēmai.

- 3 Atbilstoši Padomes 1984. gada 31. marta Regulai (EEK) Nr. 856/84, ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 804/68 par piena un piena tirgus kopīgo organizāciju (OV L 90, 10. lpp.), un Padomes 1984. gada 31. marta Regulai (EEK) Nr. 857/84, ar ko nosaka vispārīgus noteikumus Regulas Nr. 804/68 5.c pantā norādīto nodevu piemērošanai piena un piena produktu nozarē (OV L 90, 13. lpp.), kopš 1984. gada 1. aprīļa ir izveidota papildu nodeva, ko iekasē par piegādātā piena daudzumu, kas ir pārsniedzis references daudzumu, ko nosaka katram uzpircējam katrai dalībvalstij garantētā kopējā daudzuma ietvaros. References daudzums, kas ir atbrīvots no papildu nodevas, bija vienāds ar piena vai pienam līdzvērtīgu produktu daudzumu, ko atbilstoši dalībvalsts izvēlētai formulai vai nu piegādā ražotājs, vai nu uzpērk piena pārstrādes uzņēmums atsaucēs gada laikā, kas attiecībā uz Nīderlandes Karalisti bija 1983. gads.

- 4 Sīki izstrādāti noteikumi Padomes 1968. gada 27. jūnija Regulas (EEK) Nr. 804/68 par piena un piena tirgus kopīgo organizāciju (OV L 148, 13. lpp.) 5.c pantā minētās

papildu nodevas piemērošanai tika noteikti Komisijas 1984. gada 16. maija Regulā (EEK) Nr. 1371/84 (OV L 132, 11. lpp.).

- 5 Ražotāji, kas nepiegādāja pienu attiecīgās dalībvalsts noteiktā atsauces gada laikā, izpildot atbilstoši Regulai Nr. 1078/77 uzņemtās saistības, tika izslēgti no references daudzuma saņēmēju loka.

- 6 Ar 1988. gada 28. aprīļa spriedumiem lietā 120/86 *Mulder (Recueil, 2321. lpp.; turpmāk tekstā — “spriedums lietā Mulder I”)* un lietā 170/86 *von Deetzen (Recueil, 2355. lpp.; turpmāk tekstā — “spriedums lietā Von Deetzen”)*] Tiesa pasludināja par spēkā neesošu Regulu Nr. 857/84, ko papildināja Regula Nr. 1371/84, tiktāl tajā netika paredzēta references daudzuma piešķiršana ražotājiem, kas, izpildot saistības atbilstoši Regulai Nr. 1078/77, nav piegādājuši pienu attiecīgās dalībvalsts noteiktā atsauces gada laikā.

- 7 Pēc spriedumiem lietā *Mulder I* un lietā *Von Deetzen*, kas minēti iepriekš 6. punktā, Padome 1989. gada 20. martā pieņēma Regulu (EEK) Nr. 764/89, ar ko grozīja Regulu Nr. 857/84 (OV L 84, 2. lpp.), kas stājās spēkā 1989. gada 29. martā, lai šajos spriedumos noteiktajai ražotāju kategorijai piešķirtu īpašu references daudzumu, kas veidoja 60 % šo ražotāju produkcijas 12 mēnešu laikā pirms viņu nepārdošanas vai pārveidošanas saistībām atbilstoši Regulai Nr. 1078/77.

- 8 3.a panta 1. punkta b) apakšpunkts Regulā Nr. 857/84, kas grozīta ar Regulu Nr. 764/89, paredz pagaidām piešķirt īpašu references daudzumu ar nosacījumu, ka ražotājs “pieteikumā norāda pierādījumus [...], ka savā saimniecībā pilnā apmērā var saražot pieprasīto references daudzumu”.

- 9 Minētās regulas 3.a panta 1. punkta pirmais ievilkums attiecās uz ražotājiem, "kuru nepārdošanas vai pārveidošanas periods saskaņā ar saistībām atbilstoši Regulai [...] Nr. 1078/77 beidzās vai nu pēc 1983. gada 31. decembra, vai arī pēc 1983. gada 30. septembra tajās dalībvalstīs, kurās piena ieguve no aprīļa līdz septembra mēnesim bija vismaz divreiz lielāka, nekā no oktobra līdz nākamā gada marta mēnesim".
- 10 Regulas Nr. 857/84 3.a panta 3. punkts, ar grozījumiem, kas paredzēti Regulā Nr. 764/89, nosaka:

"Ja divu gadu laika no 1989. gada 29. marta ražotājs kompetentajai iestādei var pierādīt, ka tas ir faktiski atsācis tiešo tirdzniecību un/vai piegādi, un ka šāda tiešā tirdzniecība un/vai piegāde pēdējo divpadsmit mēnešu laikā ir sasniegusi līmeni, kas ir līdzvērtīgs vai augstāks nekā 80 % no pagaidu references daudzuma, ražotājam galīgi piešķir īpašo references daudzumu. Ja tas tā nav, pagaidu references daudzums tiek pilnībā atgriezts Kopienas rezervēs [...]"

- 11 Piemērojot Regulu Nr. 764/89, ar Komisijas 1989. gada 20. aprīļa Regulu (EEK) Nr. 1033/89, ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 1546/88, ar kuru noteikti sīki izstrādāti noteikumi Regulas Nr. 804/68 5.c pantā paredzētās papildu nodevas piemērošanai (OV L 110, 27. lpp.), šajā pēdējā regulā tika ietverts 3.a pants, kura 1. punkta pirmā daļa ir formulēta šādi:

"Ieinteresētais ražotājs Regulas [...] Nr. 857/84 3.a panta 1. punktā paredzēto pieteikumu [īpašam references daudzumam] iesniedz kompetentajā iestādē, ko norāda dalībvalsts saskaņā ar tās izstrādātiem noteikumiem un ievērojot nosacījumu, ka ražotājs var pierādīt, ka tas joprojām pārvalda pilnībā vai daļēji to pašu zemnieku

saimniecību, kuru tas pārvaldīja brīdī, kad tika apstiprināts viņa Komisijas Regulas (EEK) Nr. 1391/78 5. panta 2. punktā paredzētais piemaksprēmiju piešķiršanas pieteikums.”

- 12 Ražotājus, kas uzņēmās nepārdošanas vai pārveidošanas saistības un kas saskaņā ar Regulu Nr. 764/89 saņēma tā saukto “īpašo” references daudzumu, dēvēja par “*SLOM I* ražotājiem”.
- 13 Ar 1990. gada 11. decembra spriedumu lietā *C-189/89 Spagl (Recueil, I-4539. lpp.)* Tiesa par spēkā neesošu atzina 3.a panta 1. punkta pirmo ievilkumu Regulā Nr. 857/84, kas grozīta ar Regulu Nr. 764/89, ciktāl tas no īpaša references daudzuma saņēmēju loka saskaņā ar šo noteikumu izslēdza ražotājus, kuru nepārdošanas vai pārveidošanas periods, īstenojot saistības saskaņā ar Regulu Nr. 1078/77, bija beidzies pirms 1983. gada 31. decembra vai, attiecīgos gadījumos, pirms 1983. gada 30. septembra.
- 14 Pēc iepriekš 13. punktā minētā sprieduma lietā *Spagl* Padome 1991. gada 13. jūnijā pieņēma Regulu (EEK) Nr. 1639/91, ar ko grozīja Regulu Nr. 857/84 (OV L 150, 35. lpp.), kas, atceļot tos nosacījumus, ko Tiesa atzina par spēkā neesošiem, pieļāva īpašā references daudzuma piešķiršanu attiecīgajiem ražotājiem. Tos kopā dēvē par “*SLOM II* ražotājiem”.
- 15 Ar 1992. gada 19. maija starpspriedumu apvienotajās lietās *C-104/89 un C-37/90 Mulder u.c./Padome un Komisija (Recueil, I-3061. lpp.)* (turpmāk tekstā — “spriedums lietā *Mulder II*”) Tiesa atzina, ka Eiropas Ekonomikas kopiena ir atbildīga par zaudējumiem, ko ir cietuši konkrēti piena ražotāji, kas bija uzņēmušies saistības saskaņā ar Regulu Nr. 1078/77 un turpmāk tika atturēti no piena pārdošanas, piemērojot Regulu Nr. 857/84. Tiesa aicināja lietas dalībniekus vienoties par izmaksājamo kompensāciju.

- 16 Ievērojot šo spriedumu, Padome un Komisija 1992. gada 5. augusta *Eiropas Kopienu Oficiālajā Vēstnesī* publicēja Paziņojumu 92/C 198/04 (OV C 198, 4. lpp.). Atgādinājušas iepriekš 15. punktā minētā sprieduma lietā *Mulder II* sekas — iestādes pauda savu nodomu noteikt praktiskus noteikumus par kompensāciju izmaksu attiecīgajiem ražotājiem, lai izpildītu šo spriedumu.
- 17 Līdz šo noteikumu pieņemšanai iestādes apņēmas necelt iebildumus par noilgumu, kas izriet no Eiropas Kopienu Tiesas Statūtu 46. panta, pret ražotājiem, kas izpildīja iepriekš 13. punktā minētajā spriedumā lietā *Mulder II* noteiktos kritērijus. Taču attiecīgā apņemšanās bija atkarīga no nosacījuma, ka tiesībām uz zaudējumu atlīdzību 1992. gada 5. augusta paziņojuma publicēšanas datumā vai datumā, kad ražotājs vērsās kādā no iestādēm, vēl nebija iestājies noilgums.
- 18 Ar 2000. gada 27. janvāra spriedumu apvienotajās lietās C-104/89 un C-37/90 *Mulder u.c./Padome un Komisija (Recueil, I-203. lpp.; turpmāk tekstā — “spriedums lietā Mulder III”)* Tiesa lēma par zaudējumu atlīdzības summu, ko prasītāji bija prasījuši lietās, uz kurām attiecās iepriekš 15. punktā minētais spriedums lietā *Mulder II*.
- 19 Ar 2001. gada 31. janvāra spriedumu lietā T-533/93 *Bouma/Padome un Komisija (Recueil, II-203. lpp.; turpmāk tekstā — “spriedums lietā Bouma”)* un lietā T-73/94 *Beusmans/Padome un Komisija (Recueil, II-223. lpp.; turpmāk tekstā — “spriedums lietā Beusmans”)* Pirmās instances tiesa noraidīja prasības pieteikumus par Kopienas ārpuslīgumisko atbildību atbilstoši EKL 235. pantam un EKL 288. panta otrajai daļai, ko bija iesnieguši divi Nīderlandes piena ražotāji, kas saskaņā ar Regulu Nr. 1078/77 bija uzņēmušies nepārdošanas saistības ar beigu termiņu 1983. gadā.
- 20 Iepriekš 19. punktā minētā sprieduma lietā *Bouma* 45. punktā (sprieduma lietā *Beusmans* 44. punktā) Pirmās instances tiesa no iepriekš 13. punktā minētā sprieduma lietā *Spagl* secināja, ka ražotāji, kuru saistības beidzās 1983. gadā, prasību

par zaudējumu atlīdzību var pamatoti balstīt uz tiesiskās palāvības aizsardzības principu tikai tad, ja tie pierāda, ka iemesli piena ražošanas neatsākšanai atsaucē gada laikā ir saistīti ar faktu, ka ražošana bija pārtraukta uz zināmu laiku un ka šādas ražošanas organizatorisku apsvērumu dēļ viņi to nevarēja atsākt nekavējoties.

- 21 Iepriekš 19. punktā minētā sprieduma lietā *Bouma* 46. punktā (sprieduma lietā *Beusmans* 45. punktā) Pirmās instances tiesa atsaucās uz iepriekš 15. punktā minēto spriedumu lietā *Mulder II*, atzīstot:

“Turklāt no sprieduma lietā *Mulder II* un konkrētāk no tā 23. punkta izriet, ka Kopienas atbildība ir pakļauta nosacījumam, ka ražotāji ir skaidri izteikuši savu nodomu atsākt piena ražošanu pēc nepārdošanas saistību beigām. Lai prettiesiskums, kura rezultātā par spēkā neesošām tika atzītas regulas, kuras bija *SLOM* ražotāju situācijas rašanās pamatā, radītu šiem ražotājiem tiesības uz zaudējumu atlīdzību, tiem bija jāaskaras ar traucējumiem atsākt piena ražošanu. Tas nozīmē, ka ražotāji, kuru saistības beidzās pirms Regulas Nr. 857/84 stāšanās spēkā, ražošanu atsāka vai vismaz centās to darīt, veicot ieguldījumus vai remontdarbus vai saglabājot šai ražošanai vajadzīgo aprīkojumu (šajā sakarā skat. ģenerāladvokāta van Gervenā [*Van Gerven*] [..] secinājumus lietā *Mulder II, Recueil*, I-3094. lpp., 30. punkts).”

- 22 Attiecībā uz prasītāju situāciju Pirmās instances tiesa iepriekš 19. punktā minētā sprieduma lietā *Bouma* 48. punktā (sprieduma lietā *Beusmans* 47. punktā) atzina:

“Tā kā prasītājs neatsāka piena ražošanu laikā no nepārdošanas saistību beigu datuma [..] līdz datumam, kad stājās spēkā kvotu sistēma, t.i., 1984. gada 1. aprīlī, viņam, lai prasība par zaudējumu atlīdzību būtu pamatota, ir jāpierāda, ka viņš

plānoja ražošanu atsākt, beidzoties nepārdošanas saistību termiņam, un ka tas nebija iespējams Regulas Nr. 857/84 stāšanās spēkā dēļ.”

23 Ar 2004. gada 29. aprīļa spriedumu apvienotajās lietās C-162/01 P un C-163/01 P *Bouma* un *Beusmans*/Padome un Komisija (*Recueil*, I-4509. lpp.; turpmāk tekstā — “spriedums apvienotajās lietās *Bouma* un *Beusmans*”) Tiesa noraidīja apelācijas sūdzības par iepriekš 19. punktā minētajiem spriedumiem lietā *Bouma* un lietā *Beusmans*.

24 Iepriekš 23 punktā minētā sprieduma apvienotajās lietās *Bouma* un *Beusmans* 62. un 63. punktā Tiesa nolēma:

“62 Pirmās instances tiesa, pamatojoties uz spriedumu lietā *Spagl*, sprieduma lietā *Bouma* 45. punktā (sprieduma lietā *Beusmans* 44. punktā) vienīgi secināja, ka ražotājiem, kuru saistības beidzās 1983. gadā, [bija] jāpierāda, ka iemesli piena ražošanas neatsākšanai atsaucies gada laikā [bija] saistīti ar faktu, ka ražošana bija pārtraukta uz zināmu laiku un ka šādas ražošanas organizatorisku apsvērumu dēļ viņi to nevarēja atsākt nekavējoties.

63 Šādā sprieduma lietā *Spagl* interpretācijā nav pieļauta kļūda.”

25 Iepriekš 23. punktā minētā sprieduma apvienotajās lietās *Bouma* un *Beusmans* 72. punktā Tiesa atzina:

[..] nosacījumi, lai *Bouma* [*Bouma*] un *Beusmans* [*Beusmans*] kā *SLOM 1983* ražotāji varētu prasīt zaudējumu atlīdzību, var vienīgi izrietēt no šīs jomas

noteikumu Tiesas interpretācijas. Regula Nr. 1639/91 groza 3.a pantu Regulā Nr. 857/84, kas ir grozīta ar Regulu Nr. 764/89, attiecībā uz īpaša references daudzuma piešķiršanu, taču neparedz vajadzīgos nosacījumus, lai *SLOM 1983* ražotājs varētu prasīt zaudējumu atlīdzību. Zaudējumu atlīdzība atbilstoši Regulai Nr. 2187/93 ir autonomas jautājums, jo sistēma, kas izveidota ar minēto regulu, ir alternatīva strīdu tiesiskam atrisinājumam un piedāvā papildu iespēju saņemt kompensāciju ([Tiesas] 2001. gada 9. oktobra spriedums apvienotajās lietās no C-80/99 līdz C-82/99 *Flemmer* u.c., *Recueil*, I-7211. lpp., 47. punkts).”

26 Iepriekš 23. punktā minētā sprieduma apvienotajās lietās *Bouma* un *Beusmans* 89. un 90. punktā Tiesa nosprida:

“89 Pretēji *Boumas* un *Beusmansa* apgalvojumiem Pirmās instances tiesa sprieduma *Bouma* 46. punktā (sprieduma *Beusmans* 45. punktā) varēja izdarīt vispārēju secinājumu, ka Kopienas atbildība ir atkarīga no nosacījuma, ka ražotāji ir skaidri izteikuši savu nodomu atsākt piena ražošanu pēc viņu nepārdošanas saistību beigām.

90 Tādējādi Pirmās instances tiesa sprieduma lietā *Bouma* 46. punktā (sprieduma lietā *Beusmans* 45. punktā) varēja izvirzīt prasību, ka *SLOM 1983* ražotājam, beidzoties saskaņā ar Regulu Nr. 1078/77 uzņemtajām saistībām, ir jāizsaka nodoms atjaunot piena ražošanu, vai nu atsākot to ražot, vai tāpat kā *SLOM I* ražotāju gadījumā vismaz veicot pasākumus šajā sakarā, kā, piemēram, izdarot ieguldījumus vai remontdarbus vai saglabājot šai ražošanai vajadzīgo aprīkojumu.”

- 27 Iepriekš 23. punktā minētā sprieduma apvienotajās lietās *Bouma* un *Beusmans* 100. un 101. punktā Tiesa nolēma:

“100 Šajā sakarā ir jānorāda, kā to uzsver ģenerālvokāte savu secinājumu 125. punktā, ka pierādīšanas pienākums, ko Pirmās instances tiesa ir noteikusi pārsūdzētajos spriedumos, atbilst pastāvīgajai judikatūrai, saskaņā ar kuru prasītājam ir jāpierāda, ka dažādie nosacījumi par Kopienas ārpuslīgumiskās atbildības iestāšanos ir izpildīti. Tā kā šāda atbildība var iestāties tikai tad, ja ražotājs pierāda savu nodomu atsākt piena pārdošanu, vai nu atsākot piena ražošanu pēc nepārdošanas saistību beigām, vai arī citādi izsakot šādu nodomu, zaudējumu atlīdzības prasītājam ir jāpierāda šāda nodoma patiesums.

101 Runājot par iebildumu, ka Bouma un Beusmans nevarēja paredzēt sekas, kādas rastos, ja ražošana netiktu atsākta līdz 1984. gada 1. aprīlim, ir jānorāda, ka viņiem tāpat kā jebkuram ražotājam, kas vēlējas uzsākt piena ražošanu, vajadzēja paredzēt, ka uz viņiem attieksies visi noteikumi par tirgus politiku, kas šajā laika posmā pieņemti. Tādēļ viņi nevar leģitīmi pieņemt, ka ražošanu varēs atsākt ar tādiem pašiem nosacījumiem, kādi bija spēkā iepriekš (šajā sakarā skat. spriedumu lietā *Mulder I*, 23. punkts).”

Prāvas rašanās fakti

- 28 Prasītājs, piena ražotājs Nīderlandē, 1980. gada 24. maijā saskaņā ar Regulu Nr. 1078/77 uzņēmas nepārdošanas saistības, kas beidzās 1985. gada 24. maijā.

- 29 Pēc Regulas Nr. 764/89 pieņemšanas prasītājs Nīderlandes iestādēm 1989. gada 2. jūnijā iesniedza lūgumu piešķirt īpašu references daudzumu, šajā lūgumā norādot, ka viņš "faktiski savā saimniecībā varēja saražot viņam piešķirto īpašo references daudzumu".
- 30 Ar 1989. gada 21. jūlija lēmumu prasītājam tika piešķirts īpašs pagaidu references daudzums.
- 31 Ar 1990. gada 31. oktobra lēmumu prasītājam tika piešķirts galīgais references daudzums, kas pēc tam viņam tika atcelts ar Nīderlandes Lauksaimniecības, dabas un zvejniecības ministrijas [*Ministère de l'Agriculture, de la Nature et de la Pêche néerlandais*] 1991. gada 11. oktobra lēmumu pēc pārbaudes, kurā tika atklāts, ka viņš neatbilda nosacījumiem, kas tika izvirzīti, lai piešķirtu galīgo references daudzumu, ievērojot, ka viņš neražoja pienu, kas norādīts *Beschikking Superheffing SLOM-deelnemers* (Noteikumos par papildu nodevu *SLOM* režīma dalībniekiem) attiecībā uz sākotnējo *SLOM* saimniecību.
- 32 Turklāt prasītāja laulātā draudzene sākotnējā *SLOM* saimniecībā vadīja piena govju fermu.
- 33 Prasītājs iesniedza sūdzību par Lauksaimniecības, dabas un zvejniecības ministrijas lēmumu. Tā kā sūdzība tika noraidīta, prasītājs *College van Beroep voor het Bedrijfsleven* (Apelācijas tiesa tirdzniecības un rūpniecības jautājumos, Nīderlande) iesniedza prasību, kas arī tika noraidīta ar 1997. gada 16. janvāra lēmumu.

Process

- 34 Ar prasības pieteikumu, kas Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegts 1994. gada 22. novembrī, prasītājs cēla šo prasību. Prasības pieteikums tika reģistrēts ar lietas numuru T-373/94.
- 35 Ar Pirmās instances tiesas pirmās palātas paplašinātā sastāvā 1995. gada 24. janvāra rīkojumu tiesvedība šajās lietās tika apturēta līdz iepriekš 18. punktā minētā sprieduma pasludināšanai lietā *Mulder III*.
- 36 Ar Pirmās instances tiesas pirmās palātas paplašinātā sastāvā priekšsēdētāja 1995. gada 24. februāra rīkojumu nolemts lietas T-372/94 un T-373/94 apvienot ar apvienotajām lietām no T-530/93 līdz T-533/93, no T-1/94 līdz T-4/94, T-11/94, T-53/94, T-71/94, no T-73/94 līdz T-76/94, T-86/94, T-87/94, T-91/94, T-94/94, T-96/94, no T-101/94 līdz T-106/94, no T-118/94 līdz T-124/94, T-130/94 un T-253/94.
- 37 1998. gada 30. septembrī Pirmās instances tiesā notika neformāla sanāksme, kurā piedalījās lietas dalībnieku pārstāvji. Šajā sanāksmē lietas dalībniekiem bija iespēja sniegt savus apsvērumus par Pirmās instances tiesas analītisko klasifikāciju par lietām attiecībā uz *SLOM* ražotājiem, kuras ietvaros "D" kategorija attiecās uz tiem *SLOM* ražotājiem, kuri nebija saņēmuši galīgo references daudzumu vai kuriem šāds references daudzums bija atcelts, un kuriem tā rezultātā nebija piedāvāta nekāda zaudējumu atlīdzība saskaņā ar Padomes 1993. gada 22. jūlija Regulu (EEK) Nr. 2187/93, ar ko paredz piedāvāt kompensāciju dažiem piena un piena produktu ražotājiem, kuru saimnieciskā darbība uz laiku ir ierobežota (OV L 196, 6. lpp.).

- 38 2002. gada 17. janvārī Pirmās instances tiesā notika vēl viena neformāla sanāksme, kurā piedalījās lietas dalībnieku pārstāvji. Lietas dalībnieki vienojās par paraugprāvas izvēli no *SLOM* ražotāju III kategorijas, un Pirmās instances tiesa izdeva rīkojumu apturēt pārējās tiesvedības attiecībā uz šo pašu kategoriju līdz sprieduma pasludināšanai izvēlētajā paraugprāvā.
- 39 Ar Pirmās instances tiesas otrās palātas paplašinātā sastāvā priekšsēdētāja 2002. gada 27. jūnija rīkojumu Pirmās instances tiesa uzdeva izslēgt lietu T-2/94 no šī sprieduma 36. punktā minēto apvienoto lietu kopuma.
- 40 Ar 2002. gada 25. jūlija vēstuli, kas adresēta Pirmās instances tiesai, Padome un Komisija ierosināja no jauna atsākt tiesvedību lietā T-373/94 kā paraugprāvā attiecībā uz *SLOM* ražotāju III kategoriju. Prasītājs šajā sakarā apsvērumus neiesniedza.
- 41 Ar Pirmās instances tiesas pirmās palātas paplašinātā sastāvā priekšsēdētāja 2002. gada 2. decembra rīkojumu Pirmās instances tiesa uzdeva nodalīt lietu T-373/94 no šī sprieduma 36. punktā minētajām apvienotajām lietām un atsākt tiesvedību lietā T-373/94.
- 42 2003. gada 5. februārī prasītājs Pirmās instances tiesas kancelejā iesniedza aktualizētu prasības pieteikumu, lai ar to aizstātu sākotnējo prasības pieteikumu.
- 43 Ar Pirmās instances tiesas plēnuma 2003. gada 2. jūlija lēmumu šī lieta tika nodota izskatīšanai palātai trīs tiesnešu sastāvā, šajā gadījumā, pirmajai palātai.

- 44 Tā kā Pirmās instances tiesas palātu sastāvs mainījās jaunā juridiskā gada sākumā, tiesnesis referents tika pārcelts amatā piektajā palātā, kā rezultātā šī lieta tika nodota izskatīšanai piektajai palātai.
- 45 Pamatojoties uz tiesneša referenta ziņojumu, Pirmās instances tiesa (piektā palāta) nolēma sākt mutvārdu procesu bez iepriekšējas pierādījumu savākšanas.
- 46 2006. gada 6. aprīļa tiesas sēdē tika uzklauti lietas dalībnieku mutvārdu paskaidrojumi un atbildes uz Pirmās instances tiesas uzdotajiem mutvārdu jautājumiem.
- 47 Mutvārdu procesa laikā prasītāja pārstāvis lūdza, lai Pirmās instances tiesa sarīkotu neformālu sanākumi šajā lietā, kā arī pārējās lietās, kurās viņš ir pārstāvis, lai noteiktu, kurās lietās ir bijis pierādīts nodoms atsākt piena ražošanu pēc nepārdošanas saistību termiņa beigām. Komisija iebilda pret šo lūgumu, pamatojot ar to, ka izskatāmās lietas, kas ir paraugprāva, mērķis bija atrisināt specifisku tiesību jautājumu un ka katrā lietā obligātie pierādījumi ir jāiesniedz Pirmās instances tiesai atbilstoši parastajai procesuālajai kārtībai.
- 48 Mutvārdu procesā Pirmās instances tiesa izlēma atlikt lēmumu par šo lūgumu sarīkot neformālu tikšanos, un, nepieciešamības gadījumā, atsākt mutvārdu procesu. Attiecībā uz pārējām lietām, kurās atbildētāja pārstāvis darbojas kā pārstāvis, Pirmās instances tiesa nolēma, ka lēmums pieņemams attiecīgo lietu kontekstā.
- 49 Tāpat mutvārdu procesa laikā prasītājs apgalvoja, ka, ievērojot Tiesas 2004. gada 28. oktobra spriedumu lietā *C-164/01 P van den Berg*/Padome un Komisija (Krājums, I-10225. lpp.) tā pieteikums par kompensācijas saņemšanu nav iesniegts

pilnībā pēc noilguma. Pirmās instances tiesa pēc Padomes lūguma piešķīra tai trīs nedēļas laika, lai ļautu tai formulēt savu nostāju un precizēt, vai tā ir iecerējusi atsaukt savu pamatu attiecībā uz to, ka attiecībā uz šo lūgumu bija iestājies noilgums. Komisija norādīja, ka tā atbalstot Padomes viedokli. Atbildētājas apstiprināja, ka uz lūgumu daļēji attiecas noilgums.

50 Ar 2006. gada 4. maija vēstuli Padome atbildēja, ka tā Pirmās instances tiesā vairs neatsauksies uz noilgumu attiecībā uz laika posmu no 1988. gada 25. septembra līdz 1989. gada 29. martam.

51 Ar 2006. gada 15. maija lēmumu Pirmās instances tiesas piektās palātas priekšsēdētājs nolēma pievienot šo dokumentu lietas materiāliem un pabeigt mutvārdu procesu.

Lietas dalībnieku prasījumi

52 Prasītāja prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

— piespriest Kopienai samaksāt summu EUR 5 908,52 apmērā un procentus no šīs summas ar likmi 8 % gadā, skaitot no 1992. gada 19. maija līdz maksājuma izpildes datumam;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

53 Padomes prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

- prasību noraidīt;
- piespriet prasītājam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

54 Komisijas prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

- prasību noraidīt kā nepamatotu;
- piespriet prasītājam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Juridiskais pamatojums

55 Prasītājs uzskata, ka nosacījumi, lai iestātos Kopienas atbildība, ir izpildīti un ka Padomes apgalvotā daļējā noilguma iestāšanās attiecībā uz viņa prasību nav atzistama.

56 Pirmās instances tiesa uzskata, ka šajā gadījumā jautājuma par noilgumu vērtējumā vispirms ir jānosaka, vai Kopienas atbildība saskaņā ar EK līguma 215. panta otro daļu (jaunajā redakcijā — EKL 288. panta otrā daļa) vispār var iestāties

un apstiprinošas atbildes gadījumā — līdz kuram datumam (šajā sakarā skat. iepriekš 19. punktā minētos Pirmās instances tiesas spriedumus lietā *Bouma*, 28. punkts; lietā *Beusmans*, 27. punkts, un 2002. gada 7. februāra spriedumu lietā T-199/94 *Gosch*/Komisija, *Recueil*, II-391. lpp., 40. punkts).

Lietas dalībnieku izvirzītie argumenti

- 57 Prasītājs apstrīd atbildētāju nostāju, ka *SLOM I* ražotāji, kuriem tāpat kā prasītājam tika atcelta viņu kvota, var pieprasīt kompensāciju par laika periodu līdz 1989. gada 1. aprīlim, ja tie pierāda, ka tie *SLOM* saistībām beidzoties bija veikuši konkrētus pasākumus, lai atsāktu savu ražošanu.
- 58 Prasītājs uzskata, ka šāda prasība iesniegt pierādījumus nav pamatota, tāpēc ka, pirmkārt, nesaskata pamatojumu uz *SLOM I* ražotājiem attiecināmajos faktos, un, otrkārt, ka tā rezultātā prettiesiski tiek diskriminēti *SLOM I* ražotāji, kuru kvota tika atcelta, salīdzinājumā ar *SLOM I* ražotājiem, kuriem tika piešķirta galīgā kvota.
- 59 Prasītājs atzīmē, ka atbildētāju izvirzītā prasība ir saistīta ar argumentāciju, kuru Pirmās instances tiesa attīstījusi iepriekš 19. punktā minētajā spriedumā lietā *Bouma* un iepriekš 19. punktā minētajā spriedumā lietā *Beusmans*, taču uzskata, ka to nevar attiecināt uz *SLOM I* ražotāju situāciju, jo iemesls, kāpēc Pirmās instances tiesa šajos spriedumos uzskatīja, ka attiecīgajiem ražotājiem būtu jāpierāda viņu nodoms atsākt piena ražošanu pēc viņu *SLOM* saistību izbeigšanās, bija saistīts ar to, ka *SLOM* saistības beidzās atsaucēs gadā, šajā gadījumā — 1983. gadā.

- 60 Saskaņā ar prasītāja viedokli tādu *SLOM* ražotāju situācija, kuri tāpat kā prasītājs bija uzņēmušies nepārdošanas saistības, kuras beidzās pēc atsaucēs gada beigām, būtiski atšķirās no *SLOM II* ražotāju, tādu kā prasītāji lietās, kurās tika pieņemti spriedumi iepriekš 19. punktā minētajā lietā *Bouma* un iepriekš 19. punktā minētajā lietā *Beusman*, situācijas. Tādējādi, tā kā atsaucēs gada, proti, 1983. gada, beigās palika vēl 17 mēneši līdz viņa nepārdošanas saistību termiņa beigām, nebūtu saprātīgi prasīt, lai viņš ar mērķi konstatēt Kopienas atbildību pierādītu, ka viņš atsaucēs gada laikā ir veicis specifiskus pasākumus, lai atsāktu piena ražošanu pēc viņa nepārdošanas saistību beigām.
- 61 Prasītājs piebilst, ka, sākot ar 1984. gada 1. aprīli, visi *SLOM* ražotāji zināja, ka tie neietilpa kvotu režīmā un ka šajos apstākļos nebūtu saprātīgi izdarīt ieguldījumus ar mērķi atsākt piena ražošanu, jo bija skaidrs, ka šo piena ražošanu atsākt nevarēs. Tas pats attiecas uz prasību iesniegt pierādījumus par lūgumu piešķirt references daudzumu nepārdošanas saistībām beidzoties, izskatāmajā lietā — 1985. gadā, jo bija konstatēts, ka šāds lūgums būtu gluži vienkārši noraidīts tāpat kā *SLOM* ražotāju iesniegtie lūgumi. Kompetentās iestādes tāpat bija *SLOM* ražotājiem 1985. gadā norādījušas, ka nav ticams, ka personām, kuras atrodas prasītāja situācijā, varētu tikt piešķirts references daudzums.
- 62 Prasītājs tādējādi uzskata, ka, ievērojot visus šos apstākļus, ne Tiesa, ne atbildētājas nekad nav izvirzījušas prasību iesniegt pierādījumus, ka *SLOM I* ražotājs ir veicis konkrētus pasākumus, lai atsāktu piena ražošanu, beidzoties viņa nepārdošanas saistībām.
- 63 Šajā sakarā prasītājs atsaucas uz Pirmās instances tiesas 2002. gada 7. februāra spriedumu lietā T-187/94 *Rudolph*/Padome un Komisija (*Recueil*, II-367. lpp.), kura 47. punktā tā nosprieda, ka prasītājam, uz kuru attiecas šī lieta un kura nepārdošanas

saistības bija beigušās 1985. gada 31. martā, proti, pēc tam, kad spēkā bija stājies piena kvotu režīms, lai pamatotu savas tiesības uz zaudējumu atlīdzību, nebija jāpierāda, ka viņam ir bijis nodoms atsākt piena ražošanu pēc šo saistību beigām, tā kā šāda nodoma pierādīšana pēc šī režīma spēkā stāšanās faktiski nebija iespējama.

- 64 Padome un Komisija uzskata, ka nosacījumi, lai iestātos Kopienas ārpusligumiskā atbildība, šajā gadījumā nav izpildīti, tādēļ prasība ir jānoraida.

Pirmās instances tiesas vērtējums

- 65 Vispirms ir jāatgādina — kā tas izriet no judikatūras — Kopienas ārpusligumiskā atbildība par tās iestāžu radītajiem zaudējumiem EK līguma 215. [288.] panta otrās daļas izpratnē ir pakļauta nosacījumu kopumam, proti, iestādēm pārmetajai rīcībai jābūt nelikumīgai, zaudējumiem ir patiesi jāpastāv un ir jāpastāv cēloņsakarībai starp attiecīgo rīcību un zaudējumiem (Tiesas 1971. gada 28. aprīļa spriedums lietā 4/69 *Lütticke*/Komisija, *Recueil*, 325. lpp., 10. punkts, un 1981. gada 17. decembra spriedums apvienotajās lietās no 197/80 līdz 200/80, 243/80, 245/80 un 247/80 *Ludwigshafener Walzmühle u.c./Padome un Komisija, Recueil*, 3211. lpp., 18. punkts; Pirmās instances tiesas 1995. gada 13. decembra spriedums apvienotajās lietās T-481/93 un T-484/93 *Exporteurs in Levende Varkens u.c./Komisija, Recueil*, II-2941. lpp., 80. punkts; iepriekš 19. punktā minētais spriedums lietā *Bouma*, 39. punkts, un iepriekš 19. punktā minētais spriedums lietā *Beusmans*, 38. punkts, kas ir apstiprināti ar iepriekš 23. punktā minēto spriedumu apvienotajās lietās *Bouma* un *Beusmans*, 43. punkts, un iepriekš 56. punktā minētais spriedums lietā *Gosch*/Komisija, 41. punkts).
- 66 Runājot par piena ražotāju situāciju, kuri bija uzņēmušies nepārdošanas saistības, Kopienas atbildība ir iestājusies attiecībā uz katru ražotāju, kas ir cietis zaudējumus tā fakta dēļ, ka tam, piemērojot Regulu Nr. 857/84, tika liegts piegādāt pienu (iepriekš 15. punktā minētais spriedums lietā *Mulder II*, 22. punkts). Šāda atbildība ir

balstīta uz tiesiskās pašāvības aizsardzības principa pārkāpumu (iepriekš 19. punktā minētais spriedums lietā *Bouma*, 40. punkts, un iepriekš 19. punktā minētais spriedums lietā *Beusmans*, 39. punkts, kas ir apstiprināti ar iepriekš 23. punktā minēto spriedumu apvienotajās lietās *Bouma* un *Beusmans*, 45.–47. punkts, un iepriekš 56. punktā minētais spriedums lietā *Gosch/Komisija*, 42. punkts).

67 Tomēr uz šo principu var atsaukties attiecībā pret Kopienas tiesisko regulējumu tikai tiktāl, ciktāl pati Kopiena iepriekš ir izveidojusi situāciju, kas varētu radīt tiesisko pašāvību (Tiesas 1992. gada 10. janvāra spriedums lietā *C-177/90 Kühn, Recueil*, I-35. lpp., 14. punkts; iepriekš 19. punktā minētie spriedumi lietā *Bouma*, 41. punkts, un lietā *Beusmans*, 40. punkts, kas ir apstiprināti ar iepriekš 23. punktā minēto spriedumu apvienotajās lietās *Bouma* un *Beusmans*, 45.–47. punkts, un iepriekš 56. punktā minētais spriedums lietā *Gosch/Komisija*, 43. punkts).

68 Tādējādi ražotājs, kas ar Kopienas tiesību aktu vispārējo interešu labā un pret atlīdzību tika aicināts pārtraukt piena pārdošanu uz noteiktu laiku, var tiesiski sagaidīt, ka saistību termiņa beigās viņš netiks pakļauts ierobežojumiem, kas viņu ietekmē specifiskā veidā tieši tādēļ, ka viņš ir izmantojis Kopienas tiesiskajā regulējumā piedāvātās iespējas (iepriekš 6. punktā minētie spriedumi lietā *Mulder I*, 24. punkts, un *Von Deetzen*, 13. punkts). Turpretī tiesiskās pašāvības aizsardzības princips nav pretrunā ar to, ka papildu nodevas režīma ietvaros ražotājam tiek noteikti ierobežojumi tā iemesla dēļ, ka viņš zināmā laika periodā, kas ir noteikts pirms minētā režīma stāšanās spēkā, pēc paša brīvprātīgi pieņemta lēmuma nav pārdevis pienu vai ir pārdevis pienu samazinātā daudzumā, ko nav veicinājis Kopienas tiesību akts (iepriekš 67. punktā minētais spriedums lietā *Kühn*, 15. punkts; iepriekš 19. punktā minētie spriedumi lietā *Bouma*, 42. punkts, un lietā *Beusmans*, 41. punkts, kas ir apstiprināti ar iepriekš 23. punktā minēto spriedumu apvienotajās lietās *Bouma* un *Beusmans*, 45.–47. punkts, un iepriekš 56. punktā minētais spriedums lietā *Gosch/Komisija*, 44. punkts).

69 Turklāt no iepriekš 13. punktā minētā sprieduma lietā *Spagl* izriet, ka Kopiena, nepārkāpjot tiesiskās pašāvības aizsardzības principu, nevarēja automātiski izslēgt no kvotu saņēmēju loka visus ražotājus, kuru nepārdošanas vai saimniecību pārveido-

šanas saistības beidzās 1983. gadā, it īpaši tādus ražotājus, kuri kā prasītājs Spahls [*Spagl*] nevarēja atsākt piena ražošanu tādu iemeslu dēļ, kas saistīti ar viņu saistībām (iepriekš 19. punktā minētie spriedumi lietā *Bouma*, 43. punkts, un lietā *Beusmans*, 42. punkts, kas ir apstiprināti ar iepriekš 23. punktā minēto spriedumu apvienotajās lietās *Bouma* un *Beusmans*, 53. punkts, un iepriekš 56. punktā minētais spriedums lietā *Gosch*/Komisija, 45. punkts). Tiesa šī sprieduma 13. punktā ir lēmusi:

“Kopienų likumdevējs var pamatoti noteikt termiņu, kas saistīts ar ieinteresēto personu nepārdošanas vai pārveidošanas saistību perioda beigu termiņu, paredzot no [noteikumu par īpašā references daudzuma piešķiršanu] piemērošanas loka izslēgt tos ražotājus, kas pienu nav piegādājuši visa attiecīgā atsauces gada laikā vai tā daļā tādu iemeslu dēļ, kas nav saistīti ar nepārdošanas vai pārveidošanas saistībām. Turpretī tiesiskās paļāvības [aizsardzības] princips, kā tas ir interpretēts iepriekš minētajā judikatūrā, ir pretrunā ar to, ka šāda veida termiņš tiek noteikts ar tādiem nosacījumiem, kuru rezultātā no [šo noteikumu] piemērošanas loka tiek izslēgti ražotāji, kuri pienu nav piegādājuši visa atsauces gada laikā vai tā daļā tādēļ, ka tika pildītas saistības, kas noteiktas saskaņā ar Regulu Nr. 1078/77.”

70 Tāpēc no minētā sprieduma var saprātīgi secināt, ka ražotāji, kuru saistību termiņš beidzās 1983. gadā, savu zaudējumu atlīdzības prasību var pamatoti balstīt uz tiesiskās paļāvības aizsardzības principa pārkāpumu tikai tad, ja tie pierāda, ka iemesli, kādēļ viņi atsauces gada laikā nav atsākuši piena ražošanu, ir saistīti ar faktu, ka viņi bija pārtraukuši ražošanu uz zināmu laiku un ka šādas ražošanas organizatorisku apsvērumu dēļ viņi to nevarēja atsākt nekavējoties (iepriekš 19. punktā minētie spriedumi lietā *Bouma*, 45. punkts, un lietā *Beusmans*, 44. punkts, kas ir apstiprināti ar iepriekš 23. punktā minēto spriedumu apvienotajās lietās *Bouma* un *Beusmans*, 62. un 63. punkts, un iepriekš 56. punktā minētais spriedums lietā *Gosch*/Komisija, 47. punkts).

71 Turklāt no iepriekš 15. punktā minētā sprieduma lietā *Mulder II* 23. punkta izriet, ka Kopienas atbildība ir atkarīga no nosacījuma, ka ražotāji, kas ir uzņēmušies

nepārdošanas saistības, ir skaidri pauduši savu nodomu atsākt piena ražošanu pēc minēto saistību beigām. Faktiski, saskaņā ar iepriekš 19. punktā minētajiem spriedumiem *Bouma*, 46. punkts, un *Beusmans*, 45. punkts, lai prettiesiskums, kura rezultātā par spēkā neesošām tika atzītas regulas, kuras bija *SLOM* ražotāju situācijas rašanās pamatā, radītu šiem ražotājiem tiesības uz zaudējumu atlīdzību, tiem bija jāsaskaras ar traucējumiem atsākt piena ražošanu tādēļ, ka spēkā stājās papildu nodevas režīms.

- 72 Ja ražotājs nav paudis šādu nodomu, viņš nevar atsaukties uz tiesisko paļāvību par iespēju atsākt piena ražošanu nenoteiktā laikā nākotnē. Šādos apstākļos viņa stāvoklis neatšķiras no tādu tirgus dalībnieku stāvokļa, kuri pienu neražo un kuriem pēc piena kvotu režīma ieviešanas 1984. gadā tika liegts uzsākt piena ražošanu. Pastāvīgajā judikatūrā ir noteikts, ka tirgus kopīgā organizācijā, kuras mērķis ietver pastāvīgu pielāgošanos saistībā ar ekonomiskās situācijas pārmaiņām, tirgus dalībnieki nevar pamatot balstīt savu tiesisko paļāvību uz faktu, ka viņi netiks pakļauti ierobežojumiem, kas izriet no iespējamajiem noteikumiem, kas tiek pieņemti saistībā ar tirgus politiku vai strukturālo politiku (skat. iepriekš 19. punktā minētos spriedumus lietā *Bouma*, 47. punkts, un lietā *Beusmans*, 46. punkts un tajā minētā judikatūra, kas ir apstiprināti ar iepriekš 23. punktā minēto spriedumu apvienotajās lietās *Bouma* un *Beusmans*, 99.–102. punkts, un iepriekš 56. punktā minēto spriedumu lietā *Gosch*/Komisija, 49. punkts).

- 73 Attiecībā uz ražotājiem, kuru nepārdošanas saistības beidzās pirms spēkā stājās papildu nodevas režīms, Tiesa no darbībām, kuras bija veikuši ražotāji, uz kuriem attiecās lieta *Mulder II*, un uz ko norādīts iepriekš 15. punktā norādītā sprieduma lietā *Mulder II* 23. punkta pirmajā teikumā, proti, lūguma pirms nepārdošanas saistību beigām piešķirt references daudzumu atbilstoši papildu nodevai, un piena tirdzniecības atsākšanas, vēlākais, tieši pēc īpašā references daudzuma saņemšanas saskaņā ar Regulu Nr. 764/89, secināja, ka šie ražotāji bija atbilstoši parādījuši savu nodomu atsākt piena ražošanu. Tā secināja, ka ienākumu no piena piegādes

zaudēšanu nevar uzskatīt par sekām tam, ka prasītāji būtu pieņēmuši brīvprātīgu lēmumu pārtraukt piena ražošanu (iepriekš 23. punktā minētais spriedums apvienotajās lietās *Bouma* un *Beusmans*, 88. punkts).

- 74 Izskatāmajā lietā netiek apstrīdēts, ka prasītājs bija uzņēmies nepārdošanas saistības, kuras beidzās 1985. gada 24. maijā, proti, pēc tam, kad spēkā bija stājies papildu nodevas režīms.
- 75 Šajā sakarā, pirmkārt, ir jākonstatē, ka prasītājs, sekojot ražotājiem, uz kuriem attiecās lieta, kurā tika pieņemts iepriekš 15. punktā minētais spriedums lietā *Mulder II*, un kuru nepārdošanas saistības arī beidzās pēc tam, kad spēkā bija stājies papildu nodevas režīms, nav lūdzis piešķirt references daudzumu, balstoties uz minēto režīmu pirms viņa nepārdošanas saistību beigšanās. Turklāt prasītājs šādu lūgumu nav iesniedzis arī tieši pēc perioda, uz kuru attiecās minētās saistības, beigām.
- 76 Otrkārt, tāpat ir skaidrs, ka prasītājs pretēji ražotājiem, uz kuriem attiecās lieta, kurā tika taisīts iepriekš 15. punktā minētais spriedums lietā *Mulder II*, nav atsācis piena ražošanu tieši pēc īpašā references daudzuma saņemšanas atbilstoši Regulai Nr. 764/89 par sākotnējo *SLOM* saimniecību.
- 77 Protams, no lietas dokumentiem, pirmkārt, izriet, ka pēc Regulas Nr. 764/89 pieņemšanas prasītājs bija lūdzis viņam piešķirt īpašu references daudzumu, kas viņam ticis piešķirts 1989. gada 21. jūlijā. Galīgais references daudzums, kas viņam tika piešķirts 1990. gada 31. oktobrī, tomēr tika atcelts ar Lauksaimniecības, dabas un zvejniecības ministrijas 1991. gada 11. oktobra lēmumu, pamatojot ar to, ka “no [šīs] ministrijas vispārējā inspekciju dienesta veiktās pārbaudes izriet, ka [prasītājs

neatbilst] nosacījumiem, kas tiek izvirzīti, lai veiktu šo galīgo piešķiršanu”, jo viņš “sākotnējā SLOM saimniecībā [neražoja] pienu, kas norādīts *Beschikking Superheffing SLOM-deelnemers*”.

- 78 Turpinot, par šo lēmumu iesniegtā prasība *College van Beroep voor het Bedrijfsleven* tika noraidīta ar 1997. gada 16. janvāra spriedumu, pamatojot ar to, ka “sākotnējās SLOM saimniecības ražošanas vienības [nebija] iesaistītas piena ražošanas atsākšanā tādā veidā, ka [varētu] uzskatīt, ka prasītājs [bija] atsācis ražošanu sākotnējā SLOM saimniecībā”.
- 79 Turklāt no *College van Beroep voor het Bedrijfsleven* 1997. gada 16. janvāra sprieduma izriet arī, ka “prasītāja pieņemtais lēmums neatgriezties pie sākotnējās SLOM saimniecības, lai saražotu daudzumu, kas atbilstu provizoriski piešķirtajai SLOM kvotai, tāpēc ka viņa laulātā draudzene vadīja piena govju fermu minētajā SLOM saimniecībā, uzskatāms par pārvaldes lēmumu, kura sekas prasītājam ir jāuzņemas”.
- 80 Kā to ir uzsvērusi Padome, sākotnējā SLOM saimniecībā ražošanu atsākt nevarēja, tā kā to bija izmantojusi prasītāja laulātā draudzene ar mērķi veikt piena ražošanu, jo prasītājs bija sācis to izmantot jaunā veidā.
- 81 Visbeidzot ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas judikatūru no Regulas Nr. 857/84, kas grozīta ar Regulu Nr. 764/89, 3.a panta 1. punkta, skatot to kopā ar 3.a panta 1. punktu Komisijas 1988. gada 3. jūnija Regulā (EEK) Nr. 1546/88, ar kuru noteikti sīki izstrādāti noteikumi Regulas Nr. 804/68 5.c pantā paredzētās papildu nodevas piemērošanai (OV L 139, 12. lpp.), kas ir grozīta ar Regulu Nr. 1033/89, par nosacījumiem īpaša references daudzuma piešķiršanai, izriet, ka piena ražošana jāveic sākotnējā SLOM saimniecībā (šajā sakarā skat. Tiesas 1992. gada 3. decembra

spriedumu lietā C-86/90 *O'Brian, Recueil*, I-6251. lpp., 11. un 12. punkts; 1994. gada 27. janvāra spriedumu lietā C-98/91 *Herbrink, Recueil*, I-223. lpp., 12. un 13. punkts, un iepriekš 49. punktā minēto spriedumu *van den Berg*/Padome un Komisija, 71. punkts).

82 Kā to pamatoti norādījusi Padome, ciktāl Kopiena, sekojot iepriekš 6. punktā norādītajam spriedumam lietā *Mulder I*, pieņēma jaunus noteikumus, kas ļāva *SLOM* ražotājiem piešķirt references daudzumu, tai ir bijis pienākums šo piešķiršanu ierobežot, aprobežojoties ar tiem, kuri patiešām to varēja pieprasīt, proti, tiem, kuriem faktiski bijis nodoms atsākt piena ražošanu pēc nepārdošanas saistību izbeigšanās, un izslēgt ražotājus, kuriem nav bijis šāda nodoma un kuri tādējādi atrodas tādā pašā situācijā kā citi lauksaimnieki, kuri nav ražojuši pienu atsaucēs gadā un kuri tādējādi nav varējuši saņemt references daudzumu, ieviešot papildu nodevas režīmu.

83 Šajā nozīmē Regulas Nr. 764/89 otrais apsvēruma precizē, ka "šie ražotāji tomēr šos daudzumus var pieprasīt tikai tad, ja tie atbilst noteiktiem kritērijiem, kas parāda viņu nodomu un faktiskās iespējas atsākt piena ražošanu un to, ka viņi nevar saņemt references daudzumu saskaņā ar Regulas [...] Nr. 857/84 2. pantu".

84 Ievērojot visus šī sprieduma 74.–83. punktā minētos apstākļus, kas izvērtēti iepriekš 15. punktā minētā sprieduma lietā *Mulder II* kontekstā, ir jāuzskata, ka, ciktāl prasītājam atcelts viņam piešķirtais galīgais references daudzums, pamatojot tieši ar to, ka viņš neatbilst nosacījumiem, kas izvirzīti Regulā Nr. 857/84, ar grozījumiem, kas paredzēti Regulā Nr. 764/89, lai viņam būtu tiesības uz šādu references daudzumu, un it īpaši, ka viņš neražoja pienu sākotnējā *SLOM* saimniecībā, piena

nepārdošana pēc viņa piena nepārdošanas saistību izbeigšanās, nepastāvot nekādiem prasītāja iesniegtiem pierādījumiem par nodomu atsākt piena ražošanu, nav saistāma ar to, ka spēkā stājas papildu nodevas režīms.

- 85 Šajā sakarā ir jāatgādina — kā to konstatējis ģenerālvokāts van Gervens 30. punktā savos secinājumos iepriekš 15. punktā minētajā lietā *Mulder II*, Kopiena attiecībā uz piena ražotājiem, kuru nepārdošanas saistības ir beigušās pēc tam, kad spēkā stājies papildu nodevas režīms, un kuri ir pieprasījuši īpašo references daudzumu Regulas Nr. 764/89 ietvaros, taču nav to saņēmuši, jo tie neatbilst tajā izvirzītajiem nosacījumiem, var pieņemt, ka, ja tie nepierāda pretējo, tie nebūtu varējuši iegūt references daudzumu, ja Regula Nr. 857/84 to paredzētu, tā ka tie atrodas tādā pašā stāvoklī kā tie *SLOM* ražotāji, kuri nekad nav references daudzumu pieprasījuši.
- 86 Šāds pieņēmums jāpieņem arī attiecībā uz tādiem ražotājiem kā prasītājs, kuri ir ieguvuši īpašo references daudzumu Regulas Nr. 764/89 ietvaros, bet kuriem tas ir atcelts, pamatojot ar to, ka tie neatbilst tajā izvirzītajiem nosacījumiem.
- 87 Šis vērtējums atbilst Tiesas interpretācijai Kopienas ārpuslīgumiskās atbildības iestāšanās nosacījumiem saistībā ar to, ka 1984. gadā ieviests papildu nodevas režīms, kas, kā tas norādīts šī sprieduma 66. un 72. punktā minētajā judikatūrā, attiecas tikai uz tiem ražotājiem, kuri uz laiku bijuši pārtraukuši piena ražošanu, kuras atsākšanu ir kavējusi tieši papildu nodevas režīma spēkā stāšanās. Savukārt atteikums atlīdzināt zaudējumus tiem, kuri nav atsākuši piena ražošanu pēc viņu nepārdošanas saistību izbeigšanās citu iemeslu dēļ, nevis saistībā ar minētā režīma spēkā stāšanos, pamato nepieciešamība novērst to, ka viņi lūdz piešķirt īpašo

references daudzumu nevis ar mērķi atsākt ilglaicīgu piena pārdošanu, bet gan gūt no šīs piešķiršanas tikai un vienīgi finansiālu labumu no tirgus vērtības, kādu šajā laika periodā ir ieguvuši šie references daudzumi (šajā sakarā skat. Tiesas 1991. gada 22. oktobra spriedumu lietā *C-44/89 von Deetzen, Recueil*, I-5119. lpp., 24. punkts).

88 Tādējādi ražotājiem, kuri tāpat kā prasītājs ir pārtraukuši piena pārdošanu Regulas Nr. 1078/77 ietvaros un pēc Regulas Nr. 764/89 pieņemšanas ir pieprasījuši īpašo references daudzumu, kas tiem vispirms ir ticis piešķirts un pēc tam — atcelts, ir jāpierāda, ka pēc viņu nepārdošanas saistību izbeigšanās viņiem ir bijis nodoms atsākt piena ražošanu.

89 Šajā sakarā un pretēji prasītāja apgalvotajam — iepriekš 63. punktā norādīto spriedumu lietā *Rudolph/Padome* un Komisija un it īpaši tā 47. punktu nevar interpretēt tādējādi, ka vairs netiek prasīti pierādījumi par prasītāja nodomu atsākt piena ražošanu pēc nepārdošanas saistību beigām.

90 Šo spriedumu var apskatīt tikai saistībā ar tā faktiem. Proti, Rūdolda [*Rudolph*], kas bija piena ražotāja, kura Regulas Nr. 1078/77 ietvaros bija uzņēmusies nepārdošanas saistības, kuras beidzās 1985. gada 31. martā, pēc Regulas Nr. 764/89 spēkā stāšanās bija saņēmusi īpašo references daudzumu, kas tai ļāva atsākt piena ražošanu.

91 Tādējādi ir jāuzskata, ka iepriekš 63. punktā minētais spriedums *Rudolph/Padome* un Komisija (47. punkts) nosaka, ka vēl arvien tiek prasīti pierādījumi par nodomu atsākt piena ražošanu pēc nepārdošanas saistību beigām, taču, kā tiek uzskatīts, ka šie pierādījumi ir iesniegti, ja ražotāji, kuru nepārdošanas saistības ir beigušās pēc papildu nodevas režīma spēkā stāšanās, parāda, ka viņi atbilst nosacījumiem, kas

izvirzīti piemērojamajos tiesību aktos, kas tiem ļauj atsākt piena ražošanu, pieprasot un saglabājot īpašo references daudzumu, lai atsāktu piena ražošanu.

- 92 Izskatāmajā lietā, vispirms, prasītājam ir atcelts īpašais references daudzums, kas viņam bija piešķirts pēc Regulas Nr. 764/89 pieņemšanas, pamatojot ar to, ka viņš neatbilst nosacījumiem, kuriem minētais Kopienų tiesiskais regulējums pakļauj šāda references daudzuma piešķiršanu.
- 93 Turpinājumā tikai mutvārdu procesa laikā prasītājs sagatavoja visu pierādījumu un dokumentu kopumu, kas pastāvēja un ko viņš būtu varējis iesniegt Pirmās instances tiesai saistībā ar neformālo sanākumi, kuru viņš Pirmās instances tiesai bija ierosinājis sarīkot ar mērķi izvērtēt šos pierādījumus un dokumentus, kuri parādīja, ka viņa dēls, kas 1985. gadā bija 17 gadus vecs, bija apguvis profesionālo izglītību, lai pildītu piena ražotāja profesiju un tādējādi atsāktu viņa darbību, jo pats prasītājs bija tuvu pensionēšanās vecumam. Viņš turklāt atsaucās uz faktu, ka viņa grāmatvedis varētu sagatavot deklarāciju, lai apliecinātu viņa nodomu atsākt piena ražošanu.
- 94 Papildus faktam, ka minētā profesionālā izglītība un deklarācija nevar būt pasākumi, kurus veicis ražotājs ar mērķi parādīt savu nodomu ražot pienu pēc viņa nepārdošanas saistību beigām, ir jākonstatē, ka šie apliecinājumi tika izdarīti tikai tiesas sēdē, lai gan pierādījumus un dokumentus, kas šķietami tos apliecina, būtu bijis iespējams pievienot lietas materiāliem rakstveida procesa laikā. No tā izriet, ka ir jānoraida prasītāja lūgums, lai Pirmās instances tiesa sarīkotu neformālu sanākumi ar mērķi pievienot lietas materiāliem un izvērtēt šos pierādījumus.

- 95 Visbeidzot, kā to norādījusi Padome, nav iesniegts arī pierādījums, lai attiecīgā gadījumā pierādītu, ka iemesli, kas ir prasītājam lieguši atsākt ražošanu Regulas Nr. 764/89 paredzētajos apstākļos, nepastāvēja pēc nepārdošanas saistību beigām un ka tie nav varējuši kavēt šādu atsākšanu.
- 96 Šajos apstākļos ir jākonstatē, ka prasītājs nav pierādījis, ka saskaņā ar iepriekš minētajiem principiem pēc viņa nepārdošanas saistību beigām viņam būtu bijis nodoms atsākt piena ražošanu.
- 97 Tāpat ir jākonstatē, ka nevar piekrist prasītāja izvirzītajam argumentam, ka ir notikusi to piena ražotāju diskriminācija starp *SLOM I* ražotājiem, kuriem tika atcelts īpašais references daudzums un tiem *SLOM I* ražotājiem, kuriem bija īpašais galīgais references daudzums, jo pastāv objektīvas atšķirības starp šīm divām ražotāju kategorijām, tā ka pret tiem nevar attiekties vienādi.
- 98 Faktiski saskaņā ar pastāvīgo judikatūru nediskriminācijas princips nozīmē, ka salīdzināmus stāvokļus nedrīkst vērtēt atšķirīgi un ka atšķirīgus stāvokļus nedrīkst vērtēt vienādi, izņemot gadījumus, kad šāds vērtējums ir objektīvi pamatots (Tiesas 1984. gada 17. maija spriedums lietā 15/83 *Denkavit Nederland, Recueil*, 2171. lpp., 22. punkts, un 1986. gada 25. novembra spriedums apvienotajās lietās 201/85 un 202/85 *Klensch u.c., Recueil*, 3477. lpp., 9. punkts; Pirmās instances tiesas 1995. gada 13. jūlija spriedums apvienotajās lietās T-466/93, T-469/93, T-473/93, T-474/93 un T-477/93 *O'Dwyer u.c./Padome, Recueil*, II-2071. lpp., 113. punkts, un 1998. gada 14. jūlija spriedums lietā T-119/95 *Hauer/Padome* un Komisija, *Recueil*, II-2713. lpp., 63. punkts).

99 No visa iepriekš minētā izriet, ka prasītājs nav pierādījis cēloņsakarību starp Regulu Nr. 857/84 un apgalvotajiem zaudējumiem. Līdz ar to ir jāatzīst, ka Kopienas atbildība pret prasītāju saistībā ar Regulas Nr. 857/84 piemērošanu neiestājas, un nav jāpārbauda, vai ir izpildīti pārējie šādas atbildības nosacījumi.

100 Līdz ar to nav jāizskata jautājums par noilgumu.

101 Tādējādi prasība jānoraida kopumā.

Par tiesāšanās izdevumiem

102 Atbilstoši Pirmās instances tiesas reglamenta 87. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā prasītājam spriedums ir nelabvēlīgs, tam jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus saskaņā ar Padomes un Komisijas prasījumiem.

Ar šādu pamatojumu

PIRMĀS INSTANCES TIESA (piektā palāta)

nospriež:

1) prasību noraidīt.

2) R. V. Verneršs [*R. W. Werners*] atlīdzina tiesāšanās izdevumus.

Vilaras

Martins Ribeiro

Jūrimāe

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2006. gada 12. decembrī.

Sekretārs

Priekšsēdētājs

E. Coulon

M. Vilaras